

tümpel sind Teil eines Planes zur Erhaltung des Laubfrosches in "de Achterhoek". Es wird noch mal kurz eingegangen auf die Wichtigkeit und die Bedeutung von Weidetümpeln und die notwendige Verwaltung wird erläutert.

Literatuur

Bergmans, W. & A. Zuiderwijk, 1986. Atlas van de Nederlandse Amfibieën en reptielen en hun bedreiging. Vijfde herpetologisch Verslag. Sticht. Uitg. K.N.N.V., Hoogwoud. 177 pag.

Berkel, C.M.J. van en Steinhauer I.A. Drinkpoelen en sloten in het boerenland, 1988. Stichting L.O.N.L. Utrecht.

Stichting Vrijwillig Landschapsonderhoud Oost Achterhoek. Jaarplan 1988. Lichtenvoorde, 1987.

Stronks, J. Amfibieën en reptielen rond Winterswijk. Wetenschappelijke Mededeling K.N.N.V. (in voorbereiding).

Vruggink, W., 1988. Verleden, heden en toekomst van de Boomkikker in de Achterhoek. Met name uitgewerkt voor de ruilverkaveling Ziewent-Harreveld. Stageverslag H.B.C.S., Velp en Consulentenschap N.M.F., Arnhem. 42 pag.

Adres van de schrijver:
Uranus 8,
7131 HJ Lichtenvoorde.
Tel.: 05443-75301

Foto's Dik te Loo.

Een fatale vergissing van een zwerm waterkevers, *Helophorus aquaticus* (L.)

Tijdens inventarisatiewerkzaamheden op 16 juni 1988 in het natuurreservaat "Koolmansdijk" bij Lichtenvoorde, overkwam Paul Aukes tijdens de lunchpauze een even interessant als dramatisch fenomeen. Hij had zijn zwarte plastic notitiemap in het gras achtergelaten. Toen hij het werk wilde hervatten zag hij, dat op zijn notitiemap (ca. 20 x 30 cm) een groot aantal, ongeveer 50 - 100 stuks, dode kevers lagen. Hoewel hij hiervoor eerst geen verklaring had, werd het hem later duidelijk. Het zwarte plastic van de map was door de vliegende kevers verwisseld met een plas of poel. Het waren namelijk waterkevers van de soort *Helophorus aquaticus* (L.). De plastic map had zich op de warme dag in de zon opgewarmd tot een geschatte temperatuur van ongeveer 50° C. De kevers zullen ongetwijfeld snel gestorven zijn.

Opmerkelijk is dat de dieren in een zwerm rondvliegen, vermoedelijk op zoek naar nieuw te koloniseren wateren. Het is nog niet vaak gezien dat waterkevers in grotere aantallen bij elkaar rondvliegen. In juli 1955 heeft de Engelsman Balfour-Browne de waterkever *Helophorus brevivalpis* in zwermen gezien.

De in de "Koolmansdijk" gevonden waterkever *Helophorus aquaticus* is een soort van stilstaande wateren met veel plantengroei. De soort is algemeen in Nederland. Er zijn echter weinig waarnemingen uit onze streek (De Groot, 1981). Afgaand op de afmetingen van de plastic map zou men kunnen veronderstellen dat *H. aquaticus*, evenals de sterk verwante soort *H. grandis* tijdelijke wateren koloniseert. De donkere map zou gemakkelijk verwisseld kunnen worden met een modderpoel of regenplas.

Van de 24 verzamelde dieren was de gemiddelde lengte 5,4 mm (Standaardafwijking=0,4; sexratio 10 mannetjes:14 vrouwtjes).

Het is mogelijk, dat op deze manier veel wa-

terkevers sneuvelen op zwart landbouwplastic waarmee voerkuilen worden afgedekt. Wie kijkt daar eens naar?

Zusammenfassung

Ein verhängnisvoller Irrtum eines Schwarmes Wasserkäfer, *Helophorus aquaticus* (L.).

Am 16. Juni 1988, während der Mittagspause, wurde eine grosse Anzahl (50-100) toter Wasserkäfer der Art *Helophorus aquaticus* auf einer schwarzen Plastikmappe angetroffen. Die Mappe hatte in der Sonne gelegen und hatte eine Temperatur von etwa 50 Grad Celsius erreicht.

Die 24 gesammelten Tiere hatten eine Durchschnittslänge von 5,4 mm (Standardabweichung=0,4) und das Verhältnis Männchen:Weibchen war 10:14.

Literatuur

Balfour-Browne, F., 1962. Waterbeetles and other things. 219 pag. Dumfries.

Groot, J.M.B. de, 1981. The distribution of *Helophorus* species in the Netherlands (Coleoptera: Hydrophilidae). Nieuwsbrief E.I.S., Ned., 10:59-66.

Paul Aukes en Theo Giesen

AGENDA 1989

12-15 april Future of Butterflies in Europe is de titel van een internationaal congres dat zich bezighoudt met de toekomst van vlinders in Europa. Thema's zijn o.a. kartering, populatiedynamiek, beheersstrategie, en beschermingsmaatregelen. Inlichtingen: Congress Building, International Agricultural Centre, Postbus 88, 6700 AB Wageningen.